

Nazwa przedmiotu (w języku polskim i angielskim) Współczesne Teorie Socjologiczne II (Contemporary sociological theories II)	Kod ECTS 14200
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Nauk Społecznych, Instytut Socjologii UO	
Rok studiów, semestr, rok akademicki: III rok semestr V 2018/2019	
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących): <i>Dr hab. Teresa Soldra- Gwiźdz, prof. UO</i> <i>tsoldra@uni.opole.</i> 1. Osoba prowadząca wykłady: <i>Dr hab. Teresa Soldra- Gwiźdz, prof. UO</i> 2. Osoba prowadząca ćwiczenia: <i>Dr hab. Teresa Soldra - Gwiźdz, prof. UO</i>	
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin <hr/> A. Formy zajęć i liczba godzin: <i>semestr V: wykład (30), ćwiczenia (30h)</i> <hr/> B. Sposób realizacji: <ul style="list-style-type: none"> <i>zajęcia w sali dydaktycznej</i> 	Liczba punktów ECTS: semestr V: 3 Semestr V: <ul style="list-style-type: none"> <i>udział w wykładach: 30h</i> <i>udział w zajęciach ćw./lab./kon.: 30h</i> <i>przygotowanie do zajęć ćw./lab./kon.: 5h</i> <i>samodzielne przygotowanie do egzaminu i udział w egzaminie: 10h</i> semestr V: Suma 75h = 3 ECTS
Status przedmiotu: <ul style="list-style-type: none"> <i>Obowiązkowy (obligatory),</i> 	Język wykładowy: <ul style="list-style-type: none"> <i>Język polski</i>
Metody dydaktyczne <ul style="list-style-type: none"> <i>Wykład.</i> <i>ćwiczenia audytoryjne: analiza tekstów z dyskusją,</i> <i>konsultacje (zarówno regularne, jak też organizowane w indywidualnych przypadkach.)</i> 	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne <hr/> Sposób zaliczenia*: <ul style="list-style-type: none"> <i>Egzamin pisemny.</i> <i>Praca pisemna: jasność przedstawienia problemu i zasadność argumentacji.</i> <hr/> B. Formy zaliczenia: <ol style="list-style-type: none"> <i>Wykład: egzamin pisemny</i> <i>Ćw. obecność na zajęciach, znajomość tekstów, udział w dyskusji, praca pisemna.</i> <hr/> C. Podstawowe kryteria: <i>Ocena końcowa z poszczególnych form zajęć zostanie ustalona na podstawie uzyskanej liczby punktów wg. zasady:</i> <ul style="list-style-type: none"> <i>ocena dostateczna: jeśli student uzyska powyżej 60% punktów</i> <i>ocena dobra: jeśli student uzyska powyżej 75% punktów</i> <i>ocena bardzo dobra: jeśli student uzyska powyżej 90% punktów</i>
Wymagania wstępne: wiedza z zakresu <i>historii myśli społecznej i socjologii</i> ; zdany egzamin z przedmiotu <i>Historia Myśli Społecznej i socjologii</i> .	

Cele przedmiotu:

Celem kursu jest zapoznanie studentów z najważniejszymi i orientacjami teoretycznymi w socjologii współczesnej oraz dyskusja nad ich założeniami ontologicznymi i epistemologicznymi. W ramach wykładów zostaną przedstawione fundamentalne dylematy i założenia dotyczące rzeczywistości społecznej w najnowszej myśli socjologicznej, założenia epistemologiczne i metodologiczne leżące u podstaw poznania socjologicznego, a także postulowane sposoby badania społeczeństwa.

Celem ćwiczeń jest rozwijanie umiejętności: dyskusowania nad poszczególnymi orientacjami teoretycznymi oraz identyfikacja różnic w zakresie poszczególnych stanowisk teoretycznych jak również uwidocznienie ich elementów aplikacyjnych. W związku z tym w ramach ćwiczeń studenci zapoznają się z tekstami odnoszącymi się do poszczególnych pozycji szczegółowego programu zajęć. W zakresie umiejętności: kształtowanie umiejętności logicznego myślenia, krytycznej i inteligentnej dyskusji oraz refleksji nad procesami społecznymi i zjawiskami społecznymi.

W zakresie kompetencji: uwrażliwienie na podstawowe pytania ontologiczne i epistemologiczne socjologii oraz sposoby stawiania problemów socjologicznych przez teoretyków socjologii i sposobów ich rozwiązywania.

Treści programowe:

A. Problematyka wykładu:

SZCZEGÓŁOWY PROGRAM ZAJĘĆ

1. Teorie konfliktu: ujęcie dialektyczne, funkcjonalne i poststrukturalne.
2. Klasyczne teorie wymiany i ich współczesne odmiany.
3. Socjologia postmodernistyczna
4. Socjologia płci – teorie nierówności i stratyfikacji.
5. Socjobiologia i teorie ewolucyjne.
6. Teorie modernizacji systemu światowego.
7. Ruchy społeczne i zachowania zbiorowe.
8. Socjologia życia codziennego.
9. Hermeneutyka i teoria dyskursu.
10. Posumowanie kursu.

B. Problematyka ćw:

Problematyka ćwiczeń jest taka sama jak wykładów, z tym, że poszczególne teorie socjologiczne są analizowane i omawiane na podstawie tekstów źródłowych, które studenci są zobowiązani czytać na każde zajęcia.

1. Teorie konfliktu: ujęcie dialektyczne, funkcjonalne i poststrukturalne, teorie władzy.
2. Klasyczne teorie wymiany i ich współczesne odmiany.
3. Teoria racjonalnego wyboru.
4. Socjologia postmodernistyczna.
5. Socjologie płci – teorie nierówności i stratyfikacji.
6. Socjobiologia i teorie ewolucyjne.
7. Teorie modernizacji systemu światowego.
8. Ruchy społeczne i zachowania zbiorowe.
9. Socjologia życia codziennego.
10. Hermeneutyka i teoria dyskursu.
11. Podsumowanie kursu - dyskusja grupowa.

Wykaz literatury*

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć:

R. Dahrendorf, Teoria konfliktu w społeczeństwie przemysłowym, w: *Współczesne teorie socjologiczne, wybór i opracowanie: A. Jasińska- Kania, Lech M. Nijakowski, J. Szacki, M. Ziółkowski. W-wa 2006, t.1, s. 454-476.*

L. Coser, Społeczne funkcje konfliktu, w: *Współczesne teorie socjologiczne, wybór i opracowanie: A. Jasińska- Kania, Lech M. Nijakowski, J. Szacki, M. Ziółkowski. W-wa 2006, t.1, s. 478-481.*

M. Foucault, Wiedza i władza, w: *Współczesne teorie socjologiczne, wybór i opracowanie: A. Jasińska- Kania, Lech M. Nijakowski, J. Szacki, M. Ziółkowski. W-wa 2006, t.1, s. 537-544.*

G. Homans, Podstawowe procesy społeczne, w: *Współczesne teorie socjologiczne, wybór i opracowanie: A. Jasińska- Kania, Lech M. Nijakowski, J. Szacki, M. Ziółkowski. W-wa 2006, t.1, s. 72-81.*

M. J. Lovaglia, Sieciowa teoria wymiany, w: *Współczesne teorie socjologiczne, wybór i opracowanie: A. Jasińska- Kania, Lech M. Nijakowski, J. Szacki, M. Ziółkowski. W-wa 2006, t.1, s. 107-129.*

J.S. Coleman, Perspektywa racjonalnego wyboru w teorii ekonomicznej, w: *Współczesne teorie socjologiczne, wybór i opracowanie: A. Jasińska- Kania, Lech M. Nijakowski, J. Szacki, M. Ziółkowski. W-wa 2006, t.1, s. 145-163.*

Z. Bauman, Czy istnieje postmodernistyczna socjologia, w: *Współczesne teorie socjologiczne, wybór i opracowanie: A. Jasińska- Kania, Lech M. Nijakowski, J. Szacki, M. Ziółkowski. W-wa 2006, t.1, s. 789-802.*

D. Smith, Poznawanie społeczeństwa od wewnątrz: kobiety punkt widzenia, w: *Współczesne teorie socjologiczne, wybór i opracowanie: A. Jasińska- Kania, Lech M. Nijakowski, J. Szacki, M. Ziółkowski. W-wa 2006, t.2, s. 1182-1184.*

N. Chodorow, Osobowość płci a reprodukcja macierzyństwa, w: *Współczesne teorie socjologiczne, wybór i opracowanie: A. Jasińska- Kania, Lech M. Nijakowski, J. Szacki, M. Ziółkowski. W-wa 2006, t.2, s. 1206-1209.*

P. L.van den Berghe, Łączenie paradygmatów: biologia i nauki społeczne, w: *Współczesne teorie socjologiczne, wybór i opracowanie: A. Jasińska- Kania, Lech M. Nijakowski, J. Szacki, M. Ziółkowski. W-wa 2006, t.1, s. 197-210.*

I. Wallerstein, Nowoczesny system –świat, w: *Współczesne teorie socjologiczne, wybór i opracowanie: A. Jasińska- Ka-*

nia, Lech M. Nijakowski, J. Szacki, M. Ziółkowski. W-wa 2006, t.1, s. 747-753.

C. Offe, *Nowe ruchy społeczne: przekraczanie granic Polityki instytucjonalnej*, w: *Socjologia. Lektury*, pod red. P. Sztompki i M. Kuci, Kraków 2005, s. 218-224.

Socjologia codzienności, pod red. P. Sztompki i M. Boguni Borowskiej, Kraków 2008 (studenci sami wybierają teksty, które chcą przeczytać).

N. Fairclough, R. Wodak, *Krytyczna analiza dyskursu*, w: *Współczesne teorie socjologiczne, wybór i opracowanie: A. Jasińska-Kania, Lech M. Nijakowski, J. Szacki, M. Ziółkowski. W-wa 2006, t.2, s. 1047-1056.*

P. Baert, F. Carreiera da Silva, *Teoria społeczna dla dwudziestego pierwszego wieku*, w: *Współczesne teorie socjologiczne. Antologia tekstów*, pod red. I. Borowik i J. Muchy. Kraków 2015, t. 2, s. 409-435.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

J. Turner, *Struktura teorii socjologicznej. W-wa 2004.*

J. Szacki, *Historia myśli socjologicznej. W-wa 2002 (rozdz. 22), Współczesna Myśl Socjologiczna.*

Współczesne teorie socjologiczne. Antologia tekstów, pod red. I. Borowik i J. Muchy. Kraków 2015, t.1, t. 2.

R. Connell, *Teoria socjologiczna z globalnego południa, Kraków 2018.*

C. Literatura uzupełniająca

Socjologia. Lektury, pod red. P. Sztompki i M. Kuci, Kraków 2005.

Nowe perspektywy teorii socjologicznej. Wybór tekstów, pod red. A. Manterysa i J. Muchy. Kraków 2010.

	Efekty kształcenia	Sposoby weryfikacji	Odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia
Efekty kształcenia	Wiedza w wyniku przeprowadzonych zajęć student powinien być w stanie scharakteryzować poszczególne współczesne nurty teoretyczne w socjologii oraz znać ich przedstawicieli.	Np.: <ul style="list-style-type: none">Egzamin (pisemny).Pytania dotyczące lektur zadanawane w trakcie ćwiczeń.Dyskusja grupowa.	K_W01 K_W02
	Umiejętności w wyniku przeprowadzonych zajęć student powinien potrafić zastosować wybrane teorie socjologiczne do analizy współczesnych zjawisk zachodzących w społeczeństwie.	Ocena: wypowiedzi ustnej w trakcie zajęć. Praca pisemna	K_U02 K_U06 K_U08
	Kompetencje społeczne w wyniku przeprowadzonych zajęć student wykazuje profesjonalizm w zakresie interpretacji zjawisk społecznych.	Ocena przez nauczyciela akademickiego.	K_K04 K_K21